

Dit coronabeleid geeft niet de burger perspectief, maar de overheid (voor de griepgolf van 2022)

Posted on 6 maart 2021 by Arnout Jaspers

Tot een paar dagen geleden dacht ik dat de Nederlandse overheid een routekaart uit de coronacrisis had. Dat had minister Hugo de Jonge namelijk gezegd op een van die persconferenties, terwijl hij een vouwblad ophield voor de camera: de Routekaart.

Wat stelt een mens zich voor bij een routekaart? Iets als wat Boris Johnson op 22 februari presenteerde: een tijdpad, mét data, om de maatregelen stapsgewijs op te heffen. De Jonges Routekaart bevat geen tijdpad, het is het huishoudelijk reglement van het coronareservaat waar we tot nader order allemaal in verblijven.

Er zijn in het reservaat vier risiconiveaus, elk met een waslijst aan maatregelen, maar niets in die Routekaart geeft enige indicatie wanneer we van het huidige risiconiveau 'Zeer Ernstig' naar 'Ernstig' en via 'Zorgelijk' tenslotte naar 'Waakzaam' kunnen komen. 'Onbezorgd' worden we nooit meer, volgens die

Routekaart.

Een hele mooie zomer?

En deze was volgens De Jonge nog speciaal geactualiseerd om tegemoet te komen aan de roep om perspectief uit de samenleving. Mark Rutte wil niet weten wat visie is, Hugo de Jonge niet wat perspectief is – dus zijn ze al de hele epidemie lang prima aan te sturen door het Outbreak Management Team en de IC-lobby.

Toch is er afgelopen week iets veranderd. De Jonge zat bij *Op1* aan tafel en zei, dat er 'een hele mooie zomer' aankwam. Want op 1 Juli zijn volgens de planning 18 miljoen prikken gezet, en is tweederde van de bevolking volledig gevaccineerd. Ook Rutte blijkt in interviews nu van die mooie zomer gehoord te hebben. Beiden blijven niettemin vaag over wat er na
1 juli weer mag. Is de zomer ook al heel mooi als we op een zoele avond met een groepje vrienden laat buiten mogen zitten? Het kabinet Rutte IV kunnen we er straks niet op afrekenen, want beloofd wordt er niets.

Maar ook onder de aanname dat na 1 juli alle maatregelen van tafel gaan, betekent die datum dat we nog niet eens op de helft van de sinds 15 december verscherpte lockdown zitten. De avondklok die echt, heus, na een paar weken als eerste weer van tafel zou gaan, wordt straks voor de derde keer verlengd en gaat dan bijna de twee maanden halen.

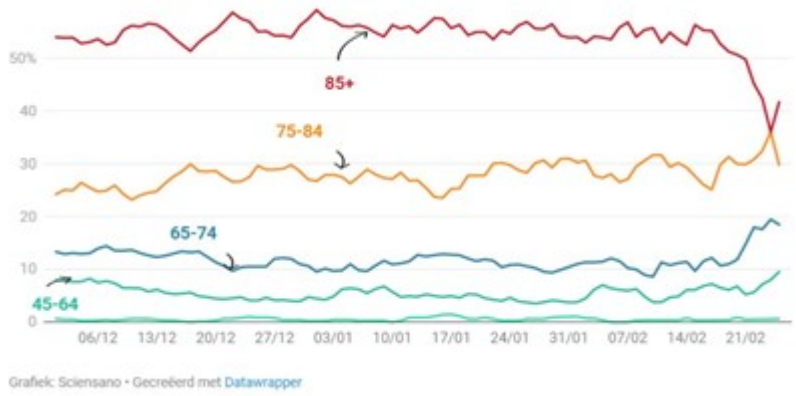

De coronasterfte begint dankzij vaccinatie in de hoogste leeftijdscategoriën al af te nemen. De grafiek geeft het procentuele aandeel in de sterfte aan. Dus als het aandeel van 85+ en 75+ omlaag gaat, gaan de andere leeftijdsgroepen automatisch omhoog, ook als het totaal aantal sterfgevallen daalt. (Gegevens

België, bron)

Maart 2021 is niet maart 2020

En iedere twee weken schaart gansch het volk zich voor de flatscreen om live van het kabinet te vernemen wat we allemaal nog steeds niet mogen. Ongetwijfeld damt het hele pakket de epidemie tot op zekere hoogte in, maar welke rol afzonderlijke maatregelen spelen blijft mistig.

In Frankrijk was ooit de avondklok in een deel van de arrondissementen wel, en in een deel niet ingevoerd, een soort toevallige klinische trial dus, maar een duidelijk effect was niet aantoonbaar. De begin januari aangescherpte bezoekregeling thuis, van twee naar één bezoeker, is dermate onrealistisch en niet te handhaven, dat die alleen door een ambtenaar achter zijn bureau verzonnen kan zijn: oma komt voortaan in haar eentje op bezoek, opa blijft wel in de auto zitten.

De hele aanpak, en de mediaheisa er omheen, ademt nog steeds de angstkramp van de aanstormende eerste golf, nu een jaar geleden. Echter, maart 2021 is niet maart 2020. Toen was 100 procent van de bevolking vatbaar, was niet duidelijk hoe lang immuniteit blijft bestaan, en was er nog geen zicht op een vaccin.

Sterftecijfers dalen al sinds de jaarwisseling

Hoe anders staan de zaken er nu voor: inmiddels zijn drie miljoen Nederlanders immuun doordat ze al Covid-19 gehad hebben, zijn er 1,5 miljoen geheel of gedeeltelijk immuun door vaccinatie, en per week komen er nog een kwart miljoen bij.

Belangrijker is nog, dat de meest kwetsbaren eerst gevaccineerd worden. Ook onder politici lijkt er geen besef te zijn hoe onevenredig groot de impact van selectief vaccineren is. Het coronacorrecte eufemisme is, dat 'jongeren misschien wat minder kans hebben dan ouderen om ernstig ziek te worden', terwijl het verschil in feite enorm is.

Bijna de helft van de Covid-doden, 6500, viel onder slechts honderdduizend verpleeghuisbewoners. Die zijn nu gevaccineerd, en de sterfte aan Covid is daar vrijwel tot nul gereduceerd. Dat zien we nauwelijks terug in het aantal IC-opnames, omdat deze mensen zelden doorgestuurd worden naar de IC. Maar de totale

sterftecijfers dalen al sinds de jaarwisseling.

Het vaccineren van alle 60-plussers zal bijna tweederde van de potentiële ziektelast (IC- en overige ziekenhuisopnames) schelen. Het vaccineren van specifieke risicogroepen maakt dat nog effectiever.

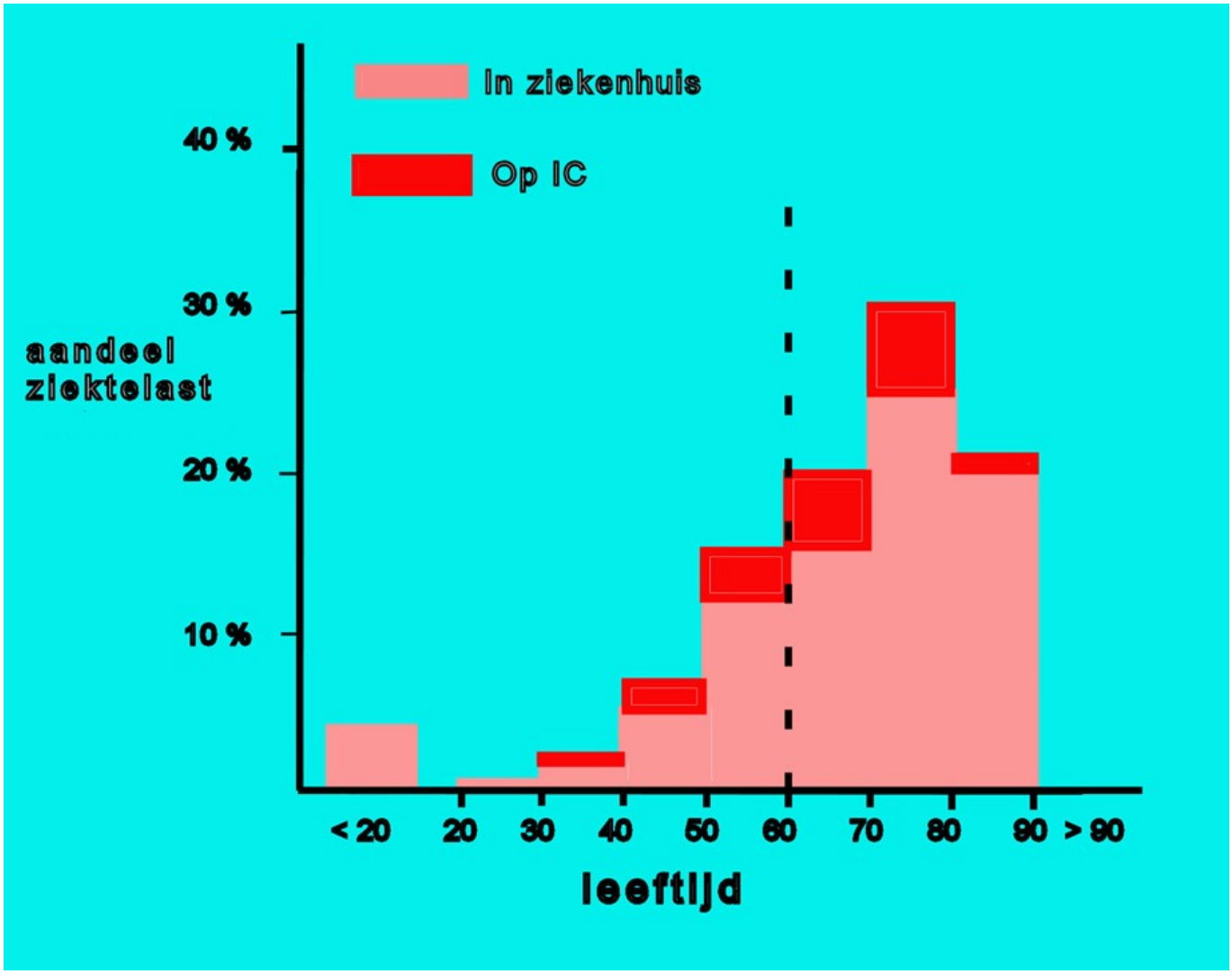

Het procentuele aandeel in de potentiële ziektelast per leeftijdscategorie in Nederland. Gebaseerd op het geschat aantal mensen dat nog niet door besmetting immuun is geraakt. Als alle 60-plussers gevaccineerd zijn, verdwijnt 63% van de potentiële ziektelast. Bron cijfers: NICE

Schrikbeeld van exponentieel toenemend aantal slachtoffers is verleden tijd

Waarschijnlijk geeft de grafiek hierboven nog een te somber beeld. Die is namelijk gebaseerd op het aantal opnames per leeftijdsgroep, niet het aantal ligdagen. Stichting NICE, die deze cijfers bijhoudt, splitst de verblijfsduur van patiënten niet uit naar leeftijd, maar waarschijnlijk liggen jongere patiënten korter op de IC en de verpleegafdeling dan oudere. Dat trekt het aandeel door 60-plussers bezette bedden nog verder scheef.

Nu de vaccinatie op gang gekomen is, zal een steeds kleiner deel van de besmetten in het ziekenhuis belanden, en een steeds kleiner deel van de ziekenhuisopnames zal eindigen in overlijden. Vaccinatie van alle 60-plussers verijdelt maar liefst 87% van de potentiële sterfte.

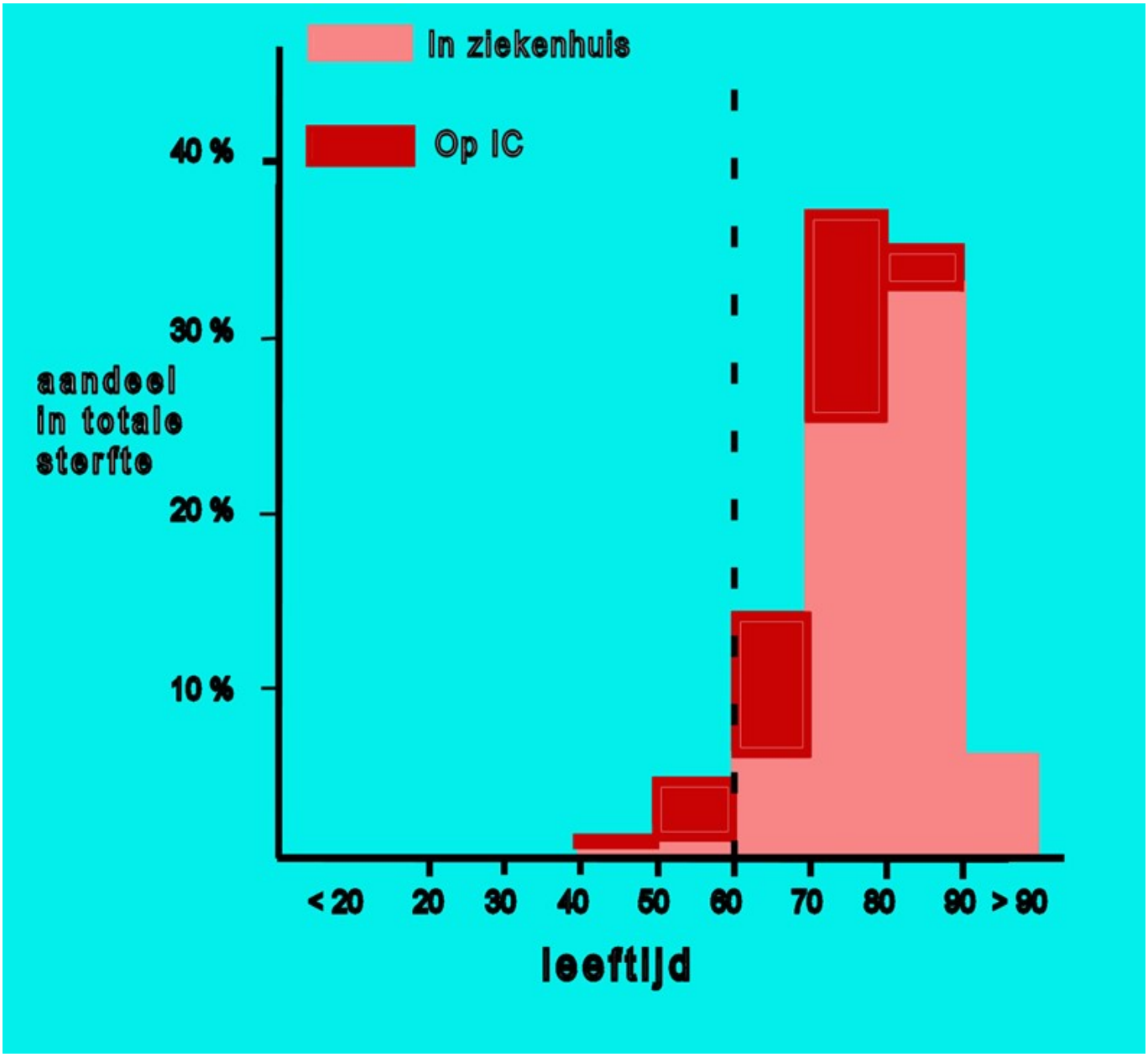

De verdeling van de sterfte is nog veel schever. Als alle 60-plussers gevaccineerd zijn, voorkomt dit 87% van de potentiële sterfte. Bron cijfers: NICE

Onder die omstandigheden is het aanvaardbaar als het aantal positief getesten de komende tijd zou oplopen, omdat dit de druk op de IC's en ziekenhuizen niet verhoogt, terwijl het aantal nieuwe sterfgevallen zal blijven afnemen. Het schrikbeeld van een exponentieel groeiend aantal slachtoffers zoals bij de eerste golf in februari 2020 is definitief verleden tijd.

Doe niet net alsof vaccinatie geen effect heeft

De Routekaart, echter, onderscheidt de vier risiconiveaus louter op grond van het wekelijks aantal positief getesten en aantallen IC- en ziekenhuis-opnames. In wezen doet de Routekaart, net als het RIVM tot voor kort in zijn modellen, of vaccinatie geen effect heeft.

Kabinet, stap af van die 'hele mooie zomer' als beloning voor nog vier maanden krampachtig 'het virus eronder houden'. Kom in plaats daarvan met een echte Routekaart, met een tijdpad dat maatregelen als de avondklok en de sluiting van de horeca achtereenvolgens afschaft.

Natuurlijk wordt dat niet in steen gebeiteld, de burger snapt best dat voorspellen onzeker is. Maar als je het afschaffen van maatregelen relateert aan een gestadig dalende 'kwetsbaarheidsindex' – gebaseerd op de voortgang van de vaccinatiecampagne en percentage natuurlijk opgebouwde immuniteit – is dat een heel wat meer solide basis voor beleid dan de modelberekeningen van het RIVM met hun gigantische onzekerheidsmarges.

Beleid gericht op nul sterfgevallen is disproportioneel

Groepsimmuniteit per 1 juli moet geen voorwaarde zijn om de maatschappij uit zijn dwangbuis te bevrijden, en iedereen gevaccineerd in het najaar al helemaal niet. De Jonge profileert zich al maanden als een ware kruisvaarder tegen Covid-19. Maar beleid gericht op nul besmettingen en sterfgevallen door Covid-19 is disproportioneel. Dat vinden we ook niet acceptabel als het gaat om, bijvoorbeeld, verkeersslachtoffers.

Ter herinnering: Covid-19 is bepaald geen Ebola. In Nederland is voor alle leeftijden de sterftekans na besmetting flink lager dan hun sterftekans door alle overige oorzaken in 2019:

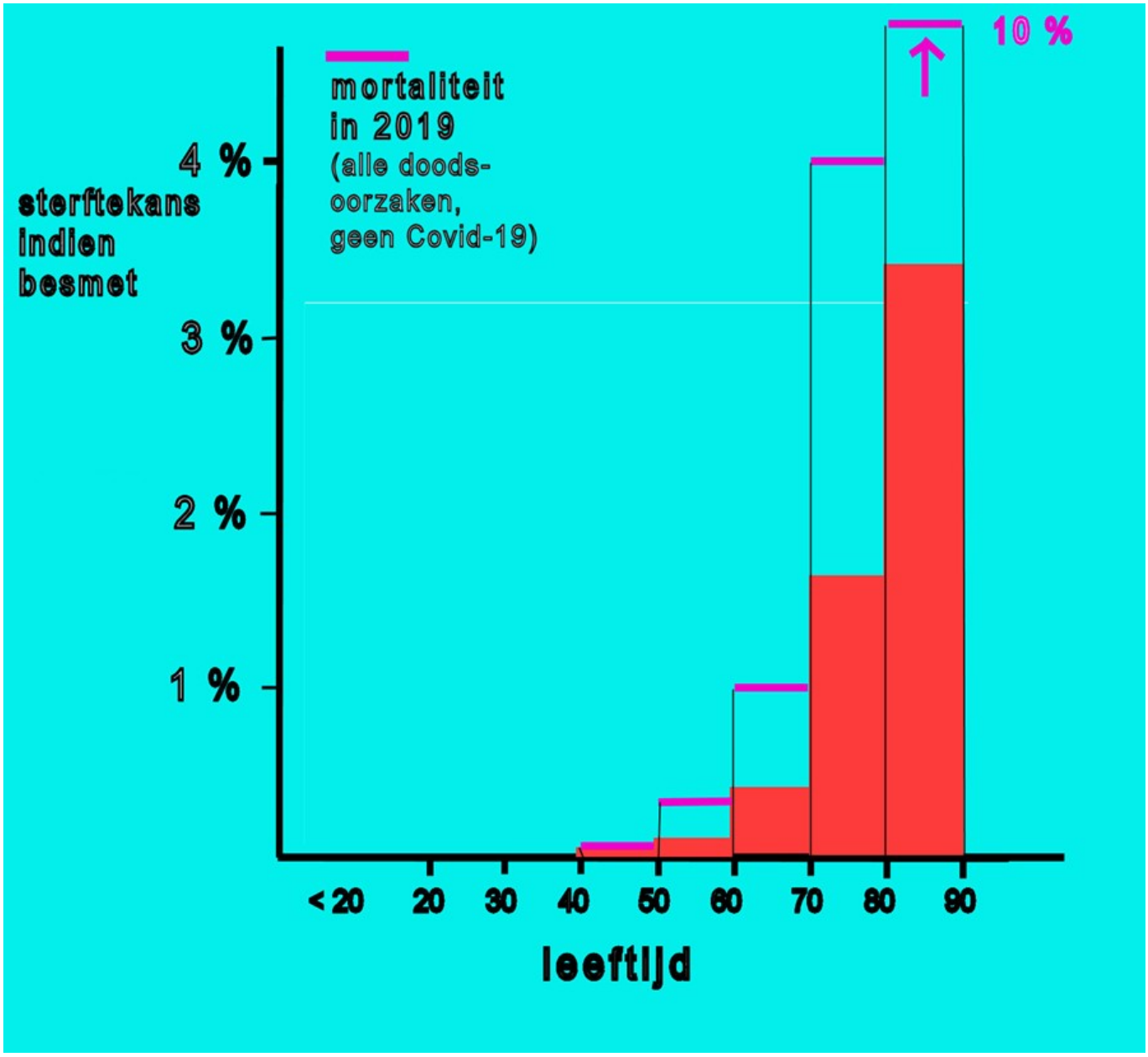

Dit verkrampte coronabeleid geeft niet de burger, maar de overheid perspectief. Want de volgzaamheid waarmee Nederland een lockdown voor onbepaalde tijd en het telkens verlengen van de avondklok slikte, heeft een precedent geschapen. En dat schept weer mooie kansen voor doortastend overheidsbeleid.

Wat gebeurt er straks met de seizoensgriep?

Stel, in het late najaar van 2021 komt een griepgolf op Europa af. Geen corona-variant, maar seizoensgriep. Een stuk minder heftig dan de griepgolf in de winter van 2017/18, maar volgens het RIVM kan die onder kwetsbare groepen toch zesduizend doden eisen. De noodverordeningen voor lockdown en avondklok zijn inmiddels goed onderbouwd, de draaiboeken liggen klaar, de veiligheidsregio's staan in de startblokken. Zou het parlement nu wel dwars gaan liggen? Zesduizend doden wil toch niemand op zijn geweten hebben? Nú doorpakken! Samen sterker! Niemand laten vallen!